

9.11.2023

VN/8560/2021

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunnan kokous 3/2023**Aika** 9.11.2023 klo 9.30 – 11.30**Paikka** Meritullinkatu 10 (OKM), 2. Kerros, kh. Potentia
Teams**Osallistujat**

Puheenjohtaja

 Annakaisa Iivari, STM Arja Ruponen, STM

Varapuheenjohtaja

 Elina Palola, STM

Jäsenet

 Tapani Hämäläinen, STM Tero Tyni, VM Katri Tervaspalo, OKM Johanna Jahnukainen, THL Kirsi Airinen, Kela Katariina Poskiparta, YTHS Marja Sutela, Unifi Jouni Koski, Arene, Laurea Turkka Sinisalo, SYL Ninni Kuparinen, SAMOK Tenkula Tarja (Hyvil)

Varajäsenet

 Susanna Grimm-Vikman, STM Piia Pekola, VM Anne Mårtensson, OKM Olli Kiviruuu, THL Mari Stenberg, Kela (osan aikaa) Teija Kulmala, YTHS Jarno Tuominen, Unifi Susanna Saarinen, Arene Henri Kontkin, SYL

Sihteeri

 Titta Honkala, STM

Asiantuntijat

 Satu Seikkula, STM Sofia Kallio-Ahola, Kela

- Kokouksen avaus, osallistujien toteaminen ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen** Äkillisten poissaolojen johdosta kokouksen avasi ja puhetta johti Arja Ruponen. Sihteerinä toimi Titta Honkala. Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

2) **HE 59/2023 Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain sekä Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 12 d §:n muuttamisesta** (Arja Ruponen, Susanna Grimm-Vikman)

Arja esitteli hallituksen esityksen pääkohdat siinä muodossa, kun se on esitetty eduskunnalle ([liite](#)). HE on parhaillaan sosiaali- ja terveysvaliokunnan käsittelyssä, eikä vielä ole tietoa siitä, tehdäänkö esitykseen muutoksia tai lausumia.

SYL:n edustaja Turkka Sinisalo esitti huolensa YTHS:n rahoituksesta ja sen riittävydestä HE:een esittelyjen muutosten johdosta. Jos opiskelijamäärä arvioidaan alakanttiin, kohdistuu varsinkin loppuvuoteen suuri säästöpaino, jolloin YTHS joutuu pyytämään lisärahoitusta. Lakiehdotukseen ei myöskään ole säädetty siirtymäsäännöstä.

Myös YTHS:n Katariina Poskiparta kantoi huolta samoista seikoista. YTHS:n pelkona on, että opiskelijamäärä ja palvelujen kysyntä / palvelujen tarve eriytyvät toisistaan liikaa.

Susanna ja Arja vastasivat esiin nostettuihin huoliin ja HE:ssä niihin esitettyihin ratkaisuihin.

3) **Opiskeluterveydenhuollon rahoitus ja maksuasetus vuodelle 2024** (Susanna Grimm-Vikman, Titta Honkala)

Susanna esitteli hallituksen esityksessä ehdotettua YTHS:n rahoitusprosessin selkeyttämistä sekä YTHS:n rahoitusta vuodelle 2024 ([liite](#)). Titta jatkoi, esittelemällä valmisteilla olevan asetuksen opiskeluterveydenhuollon maksuista vuonna 2024 ([liite](#)).

YTHS:stä Katariina ja SYL:stä Turkka olivat kiinnostuneita korkeakouluopiskelijoiden lukumäärän vaihtelusta sekä EU-opiskelijoiden määrästä, ja näiden vaikutuksesta YTHS:n rahoituksen riittävyteen. Opiskelijamäärän toteutumista tulee jatkossakin seurata, sillä lisärahoituksen tarvetta todennäköisesti on ja tulee olemaan. Myös SAMOK on YTHS:n rahoituksen riittävydestä ja kustannusten noususta huolissaan.

YTHS toivoi v. 2024 terveydenhoitomaksuun korotusta, koska kustannukset ovat nousseet ja mielenterveyspalvelujen kysyntä on pysynyt edelleen korkealla. YTHS:llä on lakiin perustuva velvoite tuottaa palvelut ja toisaalta mm. säätiön ylijäämästä ja säätiön hallituksen jäsenten henkilökohtaisesta vastuusta säädetään säätiölaissa.

Susanna korosti, että päätösvalta rahoituksen ja myös lisärahoituksen myöntämisestä on eduskunnalla ja tämä selkeytyy, kun HE:n ehdotukset tulevat voimaan. Lisäksi Susanna kertoi, että EU-opiskelijoiden määrä on saatu Virta-tiedoista jo rajat ylittävästä

terveydenhuollosta annetun lain valmistelun yhteydessä. Arja lisäsi, että laskennallisten kustannusten ja toteutuneiden kustannusten erosta aiheutuvan vinouman ongelmat on pyritty nyt ratkaisemaan HE:ssä, jotta jatkossa päästäisiin oikeampaan opiskelijakohtaiseen kustannukseen.

Susanna kertoi, että YTSH:n lisärahoitusta koskeva lisätalousarvio kuluvalle vuodelle on lähetetty eduskuntaan syyskuussa ja on seillä käsiteltävänä edelleen. Eduskunnan päätöstä asiasta odotetaan piakkoin.

SYL:stä Turka oli huolissaan ehdotetusta korotuksesta käyttämättä jätetyistä ajoista perittäviin maksuihin. Hän huomautti, että 42 %:n korotus saattaa aiheuttaa vaikeita tilanteita haavoittuvassa asemassa oleville opiskelijoille. SAMOK:sta Ninni Kuparinen oli Turkan kanssa sama meiltä ja esitti, että viestinnän tehostaminen voisi olla riittävä toimenpide, jotta käyttämättä jätettyjen aikojen määrä pienenesi.

THL:n Johanna Jahnukaisen mielestä esitetyllä käyttämättä jätetyistä ajoista perittävien maksujen korotuksella ei olisi eriyttävää vaikutusta ja toisaalta myös yhdenmukainen käytäntö asiakasmaksulain ns. sakkomaksun kanssa tulee ottaa huomioon.

YTHS:stä Katariina kertoi, miksi opiskelijoiden ns. sakkomaksua koskeva sääntely (ja määrä) ei ole yhdenmukainen asiakasmaksulain kanssa. Opiskeluterveydenhuoltolain uudistamisen aikaan asiakasmaksulaissa käyttämättä jätetyistä ajoista oli säädetty erikseen eri ammattiryhmien osalta (esim. hoitaja tai lääkäri). Nyt vielä voimassa oleva opiskelijoiden 40 euron sakkomaksu oli opiskeluterveydenhuoltolakia säädettäessä keskiarvoratkaisu.

4) Kelan katsaus korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon ajankohtaisesta tilanteesta

Kelasta Kirsi Airaksinen esitteli ([liite](#)).

Esityksen jälkeisessä keskustelussa esiin nousi 1.1.2024 voimaan tulevan sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain (ns. valvontalaki) ja opiskeluterveydenhuoltolain 1.9.2023 voimaan tulleen hoitotakuulainsäädännön kiristymisestä aiheutuvat haasteet opiskeluterveydenhuollon palveluissa.

5) YTHS:n tuottaman palvelun ajankohtaiskatsaus – mm. palvelujen saatavuus

Katariina Poskiparta esitteli ([liite](#))

Katariina kertoi, että palvelupisteet on kilpailutettu uudelleen ja kilpailutus tuotti suurimmalta osin hyvää lopputulosta, vaikkakin hintatasoon vaikuttaa myös kustannustason nousu. Noin 5 % palveluista on kuulunut alihankinnan piiriin. Kilpailuttaminen ja joidenkin palvelujen siirto YTHS:n omiin palvelupisteisiin tuo jatkossa kustannustehokkuutta. Palvelupisteiden siirroista tiedotetaan opiskelijoita.

YTHS on kehittänyt hoidon tarpeen arviointia ja opiskelija saa ajan jatkossa suoraan yhteydenoton yhteydessä. Mielenterveyspalveluissa on otettu käyttöön myös porrasteinen hoitomalli. Etäpalvelua on tällä hetkellä 70 %:a ja digitaalisen asioinnin kehittämistä jatketaan edelleen. Hoitotakuu haastaa YTHS:ää toimintoja ja sen takia on jouduttu käyttämään suunniteltua enemmän kalliimpia ostopalveluja. Pääsy lääkärille ei kuitenkaan edelleenkään aina toteudu 7 vrk kuluessa. Suun terveydessä hoitotakuu on toteutunut sen sijaan hyvin.

YTHS:n budjetti on aika tiukka ja hoitotakuu kiristää sitä entisestään. Alihankkijoiden käyttö on lisääntynyt, kun omalla toiminnalla ei ole pystytty hoitotakuun ajoissa palvelua antamaan. Eteläisellä alueella ei ole saatu palkattua lääkäreitä, vaan jouduttu käyttämään kalliita vuokralääkäreitä.

Yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa tehostetaan, jotta opiskelijoiden hoitoon liittyvät siirtymät olisivat saumattomia. YHTS ja HVA:t jakavat tietoa, sopivat viestintäkäytännöistä ja jakavat tietoa oman toiminnan erityispiirteistä. HValueissa on eroja siinä, mistä haluavat keskustella (mm. lähetekäytännöt, särkypäivystys, mielenterveyspotilaiden polkuja, maksuton ehkäisy).

Hyviliin edustaja Tarja Tenkula mainitsi, että he voivat tukea YTHS:n toimintaa omalta osaltaan ja auttaa lisäämään yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa.

Unifin edustaja Merja Sutela kommentoi, että heillä opiskeluterveydenhuollon palvelut ovat edenneet positiiviseen suuntaan ja esim. digipalveluiden käyttö on ilahduttavaa. Tampereen alueella (YTHS:n keskisen alue) näyttää siltä, että opiskelijat pääsevät yleisterveydenhoidon palveluihin aiempaa paremmin ja myös suun terveydenhoidossa jononpurku on edennyt.

SAMOK:lta Ninni kommentoi, että päivystykselliseen hoitoon pääsyssä on ollut ongelmia YTHS:n keskisen alueen hyvinvointialueella. Muuten ei SAMOK:lle ole juurikaan tullut

opiskelijoilta erityistä palautetta, opiskeluterveydenhuoltoon oltu tyytyväisiä ja monilla alueilla on ollut kehuttuja hyviä käytäntöjä. SAMOK odottaa tietoja terveydenhoitomaksujen maksusuoritteista. Palvelupisteiden muutokseen liittyvää ohjeistusta ja seuranta on ollut paljon.

6) Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7) Kokoukset vuonna 2024

Seuraava kokous on 23.5. Kokous on tämän neuvottelukunnan viimeinen. Neuvottelukunnan toimikausi päättyy kesäkuun alussa 2024.

8) Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja pahoitteli kokousta häirinneitä teknisiä ongelmia, kiitti osallistujia kärsivällisyydestä ja päätti kokouksen n. klo 11.30.